

ΤΑ ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΟΥ

Τοῦ Μ. ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ

Εὐγνώμονες πρὸς ἐκείνους πούχαν τὴν πρωτοβουλία νὰ θυμίσουν καὶ νὰ τιμῆσουν τὴν ἑβδομηκονταετηρίδα τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ Θερίσου, τοῦ γεγονότος ἐκείνου πού γιὰ μᾶς τοὺς Κρητικοὺς εἶναι ὁ σημαντικώτερος σταθμὸς τῆς νεωτέρας ἱστορίας μας, ἀφοῦ χάρη στὴν ἀποφασιστικότητά του διώχτηκε ἡ λαομίσητη κλίκα τοῦ πρίγκηπα καὶ κατορθώθηκε ἡ πολιτικὴ μας ἔνωση μετὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ προσωρινότητα τοῦ πρίγκηπου καθεστώτος δὲν ἔληγε κι ἔτσι ὁ Κρητικὸς Λαὸς ἀγανακτισμένος θέλησε νὰ τὸ καταργήσει. Καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἡγέτες του τὸ βλέπαν. Ὁ γενικὸς γραμματέας τοῦ Κινήματος Κωνστ. Μάνος θὰ γράφει σὲ σχέδιο προκήρυξης, πού βρίσκεται στὸ ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Κρήτης:

«Δυστυχῶς ἡ διάρκειά τοῦ προσωρινοῦ τούτου καὶ νόθου κατασκευάσματος, τοῦ περιέχοντος ἤδη ἐν ἑαυτῷ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀποτυχίας, παρετάθη πέραν τοῦ χρονικοῦ ἐκείνου σημείου, μέχρι τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο τούτο νὰ εἶναι ἀνεκτόν».

Ὁ πρίγκηπας ἀπὸ τίς πρώτες μέρες τοῦ ἐρχομοῦ του φάνηκε πὼς εἶχε ἄλλες διαθέσεις. Ἀποσκοποῦσε νὰ κυβερνήσει σὰ Μέγας Πέτρος, ὅπως τὸ δήλωσε κι ὁ ἴδιος στὸ Σφακιανᾶκη, στὸν ἡγέτη τῆς ἐνωμένης ἀντιπολίτευσης.

Ἄρχισε λοιπὸν νὰ διοικεῖ ἐτσιθελικᾶ, σὺνταγμα καὶ δημο-

κρατία εἶναι μασκαραλίκια ἔλεγε, γεγονός πού ἀπὸ τὸ δευτεροχρόνιο ἄρχισε ἡ ψυχρότητα μεταξὺ αὐτοῦ, τῶν συμβούλων του (ὑπουργῶν) — κυρίως τοῦ Βενιζέλου — καὶ τοῦ Λαοῦ, πού καταλάβαν πὼς αὐτὸ θὰ εἶχε σὲ τελευταία ἀνάλυση τὸ θάψιμο τῆς ἰδέας τῆς ἔνωσης.

Ἡ ὀργή καθεμέρα μεγάλωνε στοὺς Κρητικοὺς, πού μετὰ ἀγωνία παρακολουθοῦσαν τὰ συμβαίνοντα στὸ παλάτι, γιὰ αὐτὸ καὶ ὅλοι ἦταν ἔτοιμοι γιὰ ἕνα ἐνοπλο γενικὸ ξεσηκωμὸ πού δὲ θάχε μοναδικὸ σκοπὸ τὸ σταμάτημα τῶν ἀυθαιρεσιῶν τοῦ πρίγκηπα ἀλλὰ τὸ διώξιμό του ἀπὸ τὸ νησί.

Βλέποντας οἱ ἡγέτες καὶ οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῆς ἀντιπολίτευσης τὴ γενικὴ ἀγανάχτηση ἀδράχουν τὴν εὐκαιρία, μαζεύονται στίς 26 τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1905 καὶ ὑπογράφουν ἕνα πραχτικὸ πού πρώτο: κύριον μέλημα ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἀπὸ αἰῶνας ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τῆς ἐνώσεως
Συνέχεια στή 4η σελίδα

Χανιώτικα Νέα

Τά εβδομήντα χρόνια του θερίσου

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελ. τῆς Κρήτης μετὰ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος. Δεύτερο: ἀδυνάτου ἀποβαίνοντος τοῦ σκοποῦ τούτου, ἡ ἐπιδίωξις τῆς πολιτικῆς προσεγγίσεως τῆς πατρίδος πρὸς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, μεταβαλλομένης ἀπὸ διεθνούς ἀπόψεως τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Τρίτο: Μὴ ἐκπληρουμένου μηδὲ τοῦ σκοποῦ τούτου, ἐπιδίωξις τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος κατὰ τὸ πρότυπο ἐλληνικοῦ, ὅπως ἀπαλλαγῇ ὁ τόπος τοῦ δεσποτισμοῦ. Τοῦ προγράμματος τούτου τὴν πραγμάτωσιν θέλει ἐπιδιώξει καὶ δι' ἐνόπλων λαϊκῶν συναθροίσεων. Ἐν ταῖς ἐνεργεταῖς αὐταῖς θὰ ἐπιδιωχθῇ προσωπικὴν μεταβολὴν, ἀλλὰ ἐπελθούσης τοιαύτης θὰ ἀ-

ποκρουσθῇ παντὶ σθένει καὶ διὰ τῶν ὄπλων ἔτι πᾶς μὴν Ἑλλην Κυβερνήτης.»

Αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ ξεκίνημα τὸ οὐσιαστικὸ τοῦ Κινήματος. Ὑστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, 10 τοῦ Μάρτη, οἱ θερισιανὲς πλαγιὲς γεμίσαν ἀπὸ ὀπλοφόρους Κρητικούς γιατί: Ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος τοὺς καλοῦσε καὶ πάλι ὅπως συνεχίσουν τοὺς ἀγῶνας τῶν πατέρων των καὶ διακηρύξουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὴν ἔνωσιν τῆς Κρήτης μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος εἰς μίαν ἀδιαίρετον, ἐλευθέραν, συνταγματικὴν πολιτείαν», ὅπως θὰ σημειώσῃ ὁ Κωνσταντῖνος Μάνος στὸ πιὸ πάνω ἀναφερόμενο σχεδίασμα προκήρυξης.

Μ. ΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ